

GEOGRAFIA
WYMAGANIA EDUKACYJNE i ZASADY OCENIANIA
W SZKOLE PODSTAWOWEJ

1. Sprawdzaniu i ocenianiu osiągnięć w szczególności podlegają:

A – przyrost wiadomości w zakresie :

- a) wskazywania i opisywania: faktów, zjawisk geograficznych, terminów geograficznych,
- b) zrozumienia związków i zależności zachodzących w przestrzeni geograficznej;

B – przyrost umiejętności w zakresie:

- a) samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji,
- b) posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł (np. interpretowania danych statystycznych, czytanie mapy),
- c) praktycznego stosowania informacji (np. orientacja na mapie),
- d) twórczego rozwiązywania problemów,
- e) prezentowania treści geograficznych (np. formułowanie notatki w zeszycie przedmiotowym, wykonanie rysunku, szkicu, diagramu);

C – postawy:

- a) systematyczność pracy przez cały rok (przygotowywanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji),
- b) aktywność i inicjatywa,
- c) rozwój własnych zdolności i zainteresowań.

2. Formy i metody sprawdzania i oceniania osiągnięć:

Uczeń może być oceniany: w sali lekcyjnej, podczas zajęć w terenie, działań na rzecz szkoły i środowiska, uczestnicząc w konkursach przedmiotowych.

Może otrzymać ocenę (w postaci cyfry lub „+”, „-”) za:

- a) prezentację dłuższych wypowiedzi popartych literaturą,
- b) udział w dyskusjach,
- c) prezentowanie pracy grupy,
- d) krótkie odpowiedzi w toku lekcji,
- e) pisemne zadania domowe i wykonywane na lekcji, prace klasowe, kartkówki,
- f) stosowanie zintegrowanej wiedzy do rozwiązywania problemów,
- g) wykonanie prac dodatkowych (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela),
- h) działania wynikające z jego zainteresowań, wiążących się z programem nauczania jak i wykraczające poza program, np.:
  - własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez dorosłych,
  - przygotowanie materiału do nowej lekcji,
  - zorganizowanie wystawy, konkursu itp.

3. Kryteria oceniania i zasady wystawiania ocen:

A – Oceny dokonuje się według skali od 1 do 6;

B - W przypadkach gdy osiągnięcia można przeliczyć na punkty stosowane są progi procentowe:

- 100% - ocena celująca
- powyżej 85% - 99% - ocena bardzo dobra
- powyżej 70% - 85% - ocena dobra
- powyżej 55% - 70% - ocena dostateczna

powyżej 40% - 55% - ocena dopuszczająca
0% - 40% - ocena niedostateczna

C – przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:

- poziom merytoryczny (umiejętność doboru i zakres treści, wyjaśnianie zjawisk i procesów, poprawne stosowanie terminów i nazw geograficznych),
- poprawność stylistyczna, kultura wypowiedzi,
- przy pracach pisemnych bierze się pod uwagę zakres wiadomości, samodzielność wykonanej pracy, dokładność wykonanych rysunków, wykresów, map a także konstrukcję pracy,
- twórczość i kreatywność w działaniu.

D – dodatkowe informacje:

- jeżeli z powodów usprawiedliwionych uczeń był nieobecny na pracy pisemnej lub nie napisał jej na ocenę zadowalającą go, ma możliwość jednorazowej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem,
- każdy uczeń musi napisać wszystkie sprawdziany, kartkówki i mapy konturowe,
- uczeń ma możliwość poprawienia otrzymanej oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej w ciągu tygodnia,
- w uzasadnionych przypadkach może zgłosić swoje nieprzygotowanie do lekcji 2 razy w półroczu przy dwóch godzinach w tygodniu i 1 raz przy jednej godzinie tygodniowo, nieprzygotowanie należy zgłosić na początku lekcji i jest zapisywane w dzienniku,
- na każdej lekcji musi mieć zeszyt przedmiotowy, podręcznik, ćwiczenia, przyrządy kreślarskie, podstawowe kolory kredek,
- na każdą lekcję musi być przygotowany z 3 ostatnich tematów,
- jeżeli uczeń nie napisał sprawdzianu, konturówki czy kartkówki, a w miejscu oceny w dzienniku jest wpisane „0”, oznacza to konieczność napisania zaległej pracy w ciągu 3 tygodni
- każdy dział kończy się sprawdzianem, kartkówki obejmują 3 ostatnie tematy,
- ocena semestralna wynika z ocen cząstkowych a ocena roczna z oceny semestralnej i ocen cząstkowych drugiego semestru (nie jest średnią arytmetyczną). Klasyfikacji semestralnej i końcowo rocznej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych w ciągu całego roku nauki.
- w dzienniku elektronicznym oceny ze sprawdzianu (po każdym dziale) wpisane są z wagą 5, kartkówki z wagą 3.

Cały rok obowiązuje znajomość mapy fizycznej świata, a w klasie VII dodatkowo mapy fizycznej i gospodarczej Polski.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Ocenę **celującą (6)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- odpowiada wyczerpująco i samodzielnie,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się poprawną terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania,

- wykazuje się znajomością literatury popularno – naukowej,
- bezbłędnie wykonuje prace domowe,
- opanował wiadomości i umiejętności na ocenę bardzo dobrą,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

Ocenę **bardzo dobrą (5)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej świata,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze dowolnego obszaru na podstawie map i innych źródeł,
- potrafi oceniać wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania środowiska przyrodniczego Ziemi, wskazanego regionu,
- rozwiązuje samodzielnie zadania geograficzne (np. obliczanie rzeczywistej odległości w terenie przy użyciu skali mapy, gęstość zaludnienia, czas słoneczny i strefowy, współczynnik urodzeń)
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 85% do 99% punktów możliwych do zdobycia,
- opanował wiadomości i umiejętności na ocenę dobrą,
- bierze udział w konkursach geograficznych.

Ocenę **dobrą (4)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia związki przyczynowo- skutkowe,
- dostrzega i opisuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Ziemi, wskazanego regionu,
- odczytuje główne cechy klimatu z wykresów lub tabel,
- sprawnie posługuje się współrzędnymi geograficznymi i pojęciami geograficznymi,
- porównuje treści map geograficznych,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 70% do 85% punktów,
- opanował wiadomości i umiejętności na ocenę dostateczną.

Ocenę **dostateczną (3)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- potrafi określić główne cechy Ziemi jako planety oraz jej miejsca w Układzie Słonecznym,
- wykazuje zrozumienie podstawowych procesów zachodzących w atmosferze, hydrosferze i litosferze,
- opisuje położenie geograficzne wskazanego regionu, obiektu geograficznego,
- opisuje klimat wskazanego regionu oraz regionu w którym znajduje się szkoła,
- podaje przykłady prostych związków przyczynowo – skutkowych,
- wykonuje wykres na podstawie danych liczbowych,
- wykazuje się ogólną znajomością mapy fizycznej,
- odczytuje informacje z map tematycznych,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 55% do 70% punktów.

Ocenę **dopuszczającą (2)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi omówić położenie geograficzne wskazanego regionu,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- tylko z pomocą nauczyciela jest w stanie określić współrzędne geograficzne,
- na pytania dotyczące mapy, pogody, klimatu, krajobrazów, kontynentów, rozmieszczenia ludności odpowiada jedynie z pomocą nauczyciela,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 40% do 55% punktów.

Ocenę **niedostateczną (1)** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać map fizycznych i tematycznych,
- nie potrafi opisywać pogody, klimatu,
- nie posiada umiejętności opisywania głównych cech społecznych i gospodarczych wskazanego regionu nawet przy znacznej pomocy nauczyciela,
- nie wykonuje zadań domowych,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 40% punktów.